

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžo/60/2014
Identifikačné číslo spisu: 5013200737
Dátum vydania rozhodnutia: 03.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5013200737.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci žalobcu: W. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. č. M., XXX XX V. Q., zast.: Lion Law Partners, s.r.o., advokátska spoločnosť so sídlom Horná č. 32, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 10. júna 2014 č. k. 20S/94/2013-114, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 10. júna 2014 č. k. 20S/94/2013-114 p o t v r d z u j e .

Žalovaná je povinná do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 83,87 € z titulu trov právneho zastúpenia.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 29595-4/2013-BA z 31.05.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č. I. 21) žalovaná ako odvolací správny orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica č. 952-22/2013-BB z 21.03.2013 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) vo veci priznania nároku na náhradu za bolesť v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 09.11.2003 v sume 779,73 €.

2. V prvostupňovom rozhodnutí prvostupňový orgán poukázal na ustanovenia § 99 a § 111 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. a ustálil rozsah zavinenia poškodeného na hodnote 40%. Vychádzal z protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. IBB-40-27-2/P-J42-03 z 28.11.2003 (ďalej na účely rozsudku len

„protokol“, resp. „inšpektorát práce“), kde v jeho časti B/ údaje o úraze je uvedené ako príčina úrazu

- (7) nedostatočné oboznámenie s podmienkami bezpečnej práce,
- (8) nebezpečný postup práce.

Podľa § 99 zák. č. 461/2003 Z. z. v relevantnom znení pre prejednávajúcu vec poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu.

Podľa § 111 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. v citovanom znení platí, že ak sa zamestnávateľ sčasti zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo za smrť poškodeného podľa osobitného predpisu [§ 196 ods. 2 Zákonníka práce] a osobitný predpis [§ 196 ods. 3 Zákonníka práce] neustanovuje inak, poškodený má nárok na úrazovú dávku s výnimkou pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie v sume určenej podľa rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa alebo právnickej osoby podľa osobitného predpisu 65) zníženého o mieru zavinenia poškodeného.

Podľa § 196 ods. 2 Zákonníka práce v citovanom znení zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že

a) postihnutý zamestnanec porušil svojím zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody,

b) jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,

c) zamestnancovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo osobitné predpisy, konal ľahkomyselne a musel si pritom byť vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví.

Podľa § 196 ods. 3 Zákonníka práce v citovanom znení platí, že ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti sčasti, určí sa časť škody, za ktorú zodpovedá zamestnanec, podľa miery jeho zavinenia. V prípade uvedenom v odseku 2 písm. c) sa zamestnancovi uhradí aspoň jedna tretina škody.

3. V protokole (na str. 4) je podľa prvostupňového orgánu (č. l. 15) ako zistené nedostatky v príčinnej súvislosti s udalosťou uvedené

- a) zo strany postihnutého žalobcu - zamestnanec vstúpil počas vyprošťovania motorového vozidla T. T - XXX (ďalej na účely rozsudku len „motorové vozidlo“) s nadstavbou vrtnej súpravy U. - XXXM bez vedomia vodiča, do koľají z blata za motorovým vozidlom (nebezpečný priestor), čo je v rozpore s § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 330/1996 Z. z.“) a

- b) zo strany zamestnávateľa žalobcu: AU REX TRADE, s.r.o., Banská Bystrica - zamestnávateľ preukázateľne nepoučil zamestnancov o zákaze prepravovať časť vrtnej kolóny - jadrovku s vrtnou tyčou ťahaním za motorovým vozidlom, čo je v rozpore s § 8b ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 330/1996 Zb. v nadväznosti na § 7 ods. 5 písm. a) Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 159/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov a

- e) zo strany inej osoby X.. H. T., vodiča - tento pri cúvaní s motorovým vozidlom na lesnej nespevnenej ceste nezastavil, napriek tomu, že stratil z dohľadu žalobcu, následkom čoho došlo k jeho zraneniu, čo je v rozpore s § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel.

4. Inšpektorát práce rozhodol o zastavení konania proti zamestnávateľovi žalobcu podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“).

Vodič X.. T. H. bol trestným rozkazom Okresného súdu v Lučenci uznaný vinným, že ako vodič samohybného vrtnej súpravy na podvozku nákladného motorového vozidla počas cúvania s motorovým vozidlom si nevšimol žalobcu stojaceho za uvedeným vozidlom, a teda dopustil sa trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona.

5. Prvostupňový orgán ďalej konštatoval, že žalobca ako poškodený neporušil zákaz prepravovania časti vrtnej súpravy za motorovým vozidlom, pretože o tomto zákaze nebol zamestnávateľom poučený, ale

vstúpením počas vyprošťovania motorovým vozidlom do koľají z blata za týmto vozidlom bez vedomia vodiča, t. j. do nebezpečného priestoru porušil zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania sa na pracovisku.

Z dôvodu zániku zamestnávateľa prvostupňový orgán pri skúmaní skutkového stavu pre vydanie rozhodnutia si nemohol od zamestnávateľa vyžiadať ďalšie doklady.

6. Po podaní odvolania, pričom v odvolaní žalobca najmä namietal nejasnosť miery určenia svojho zavinenia vo výške 40%, žalovaná uviedla, že s výškou miery poškodenia na strane žalobcu v rozsahu 40% určenú zamestnávateľom sa stotožnila, nakoľko ako vedúci zamestnanec hrubým spôsobom porušil predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že pri vyprošťovaní motorového vozidla vstúpil bez oznámenia vodičovi za uvedené vozidlo, čím svojím zavinením porušil § 14 ods. 1 písm. a) zák. č. 330/1996 Z. z.

7. Taktiež v odôvodnení rozhodnutia poukázala na to, že závery šetrenia inšpektorátu práce ukazujú, že k úrazu došlo priamym konaním postihnutého žalobcu a vodiča X. H., čo vo svojich výpovediach potvrdzujú, pričom žalobca bol poučený dňa 08.08.2003 o postupe vrtu, kde v časti II. je uvedené premiestňovanie vrtnej súpravy. Z toho dôvodu zamestnávateľ preukázal sčasti liberáčné dôvody tým, že konanie poškodeného bolo v rozpore s ustanoveniami zák. č. 330/1996.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

8. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podal žalobu z 09.08.2013 na Krajský súd v Žiline.

9. V žalobe týkajúcej sa priznania nároku žalobcu na náhradu za bolesť v sume 779,73 € v dôsledku pracovného úrazu žalobca najmä zdôraznil to, že pôvodne uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom na okresnom súde (sp. zn. 7C/213/2006) bol v časti náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia postúpený žalovanej.

Po vydaní pôvodného rozhodnutia žalovanej zo dňa 19.01.2011, bola jeho právna vec prejednaná pred Krajským súdom v Žiline s tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 05.08.2010 rozsudok krajského súdu zrušil, v rozsahu zrušenia konanie zastavil a postúpil vec žalovanej na ďalšie konanie, v ktorom následne správne orgány mali byť viazané právnym názorom súdu s poukazom na § 250j ods. 7 O.s.p.

10. Ďalej uviedol, že v nasledujúcom správnom konaní sa žalovaná neriadila právnymi názormi súdov, ktoré boli jej adresované, a naopak vyhodnotila vec úplne totožne, bez akýchkoľvek iných úvah ako boli úvahy prezentované v predchádzajúcom konaní, pričom preskúmateľný výpočet miery a zrozumiteľné zdôvodnenie zavinenia vôbec nevykonala.

Žalobca má za to, že spôsob výpočtu miery zavinenia v rozsahu 40% určenej zamestnávateľom nie je v rozhodnutí vôbec preukázaný a zdôvodnený, nakoľko žalovaná vychádzala v otázke miery zavinenia výlučne len z údajov predložených zamestnávateľom vo forme jeho prehlásenia.

11. Tiež žalobca namietal, že žalovaná vyložila jednostranne protokol, a to v neprospech žalobcu, pretože vôbec neprihliadla na výpočet nedostatkov zo strany zamestnávateľa, ktoré mali priamy vplyv na spôsobenie škody žalobcovi.

Rovnako žalobca poukázal na to, že zamestnávateľ zanikol dňa 17.03.2012 výmazom z Obchodného registra bez právneho nástupcu, a tento zánik zamestnávateľa nemožno vykladať v neprospech žalobcu ako slabšieho účastníka konania. Dôkazné bremeno pri zbavení sa zodpovednosti je na strane zamestnávateľa, ktorý musí preukázať, že žalobca porušil právne alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia.

12. Ďalej k povinnosti zamestnávateľa preukázať všetky skutočnosti, ktorých sa dovoľáva ako dôvodu pre čiastočné zbavenie zodpovednosti, poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.

zn. 5Cdo 20/2009 ako aj na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 71/2001, a na právne závery z nich vyplývajúce pre túto vec.

13. Vo vzťahu k predmetnej žalobe podala žalovaná písomné vyjadrenie, stotožnila sa so zisteným skutkovým a právnym stavom vo veci. Žiadala žalobu zamietnuť.

B)

14. Krajský súd v Žiline ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu v medziach žalobných námietok, pričom zistil, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť pri aplikácii ustanovenia § 250j ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku, a to pre čiastočný rozpor zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo napadnuté správne rozhodnutie, s obsahom správneho spisu.

15. Svoj zrušujúci rozsudok s odkazom na ustanovenia § 247 ods. 1 O.s.p., § 99, § 111 ods. 2 ako aj § 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. a § 195 ods. 1 a § 196 ods. 2 a 3 Zákonníka práce odôvodnil tým, že v priebehu správneho konania sa stalo spornou skutočnosťou určenie miery (pomery) zavinenia žalobcu ako poškodeného na vzniknutom pracovnom úraze.

Čo sa týka námietky žalobcu, že žalovaný si o predbežnej otázke neurobil sám úsudok, ale mechanicky prevzal vyjadrenie zamestnávateľa žalobcu o určení miery zavinenia, tak uvedená námietka podľa názoru krajského súdu nie je dôvodná.

16. Taktiež námietka žalobcu, že v rozhodnutiach absentuje výpočet miery zavinenia určenej zamestnávateľom, podľa krajského súdu neobstojí. Výpočet miery zavinenia slovenský právny poriadok nepozná. Len na základe vykonaného dokazovania a následne jeho vyhodnotenia môže byť ustálená miera zavinenia.

17. V súvislosti s uvedeným krajský súd poukázal aj na mieru spoluzavinenia žalobcu. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, t. j. z protokolu, krajský súd konštatoval, že preukázateľne zamestnávateľ nepoučil zamestnancov o zákaze prepravovať časť vrtnej kolóny za motorovým vozidlom s nadstavbou. Taktiež po oboznámení sa s Technologickým postupom vrtu a pokynu na obsluhu a údržbu spojzadneného vrtného agregátu U.-XXX/T.-XXX (ďalej na účely rozsudku len „postup vrtu“) krajský súd konštatoval, že tvrdenie žalovaného, že priviazanie vrtnej súpravy o závesné zariadenie motorového vozidla bolo v rozpore s uvedeným postupom vrtu, z tohto postupu nevyplýva, nakoľko uvedený zákaz sa v postupe vrtu vôbec nenachádza.

18. V súvislosti s uvedeným krajský súd zdôraznil, že túto skutkovú okolnosť ako okolnosť, ktorá priamo určuje mieru zavinenia zamestnávateľa za vznik pracovného úrazu, žalovaná vyhodnotila tak, že prirážuje práve žalobcovi, keďže tento zákaz mal porušiť on ako vedúci zamestnanec. Keďže porušenie tohto zákazu zo strany zamestnanca preukázané nebolo, v ďalšom konaní, ak nebude zistený iný skutkový stav vo veci, táto okolnosť nemôže byť na ťarchu žalobcu, čo sa môže odraziť aj v určení miery výšky jeho spoluzavinenia.

Tiež krajský súd uviedol, že zo správneho spisu nevyplýva, že by žalobca bol preukázateľne poučený o tomto zákaze, čo je napokon zrejmé nielen z protokolu a z toho, že podľa protokolu tento nedostatok je potrebné odstrániť do dátumu 31.12.2003, ale aj z rozhodnutia inšpektorátu práce z 15.04.2004 o zastavení správneho konania voči zamestnávateľovi AuREX Trade, s.r.o., Banská Bystrica.

19. Nakoľko žalovaným zistený skutkový stav o tom, že preprava vrtnej súpravy za motorovým vozidlom bola v rozpore s postupom vrtu, a že žalobca bol oboznámený s týmto zákazom ťahať vrtnú súpravu za motorovým vozidlom, nezodpovedal podľa krajského súdu listinným dôkazom v správnom spise, t. j. ani postupu vrtu a ani protokolu, z uvedeného dôvodu bolo potrebné zrušiť napadnuté rozhodnutie podľa § 250j ods. 2 písm. b) O.s.p.

III.

Odvolanie žalovanej/stanoviská

20. Vo včasn podanom odvolaní zo dňa 26.06.2014 (č. l. 122) proti rozsudku krajského súdu žalovaná v súlade s ustanovením § 205 O.s.p. uviedla ako dôvod odvolania, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p./.

21. Následne odvolací súd v stručnosti rekapituluje odvolacie dôvody žalovanej:

- podanie žaloby až po márnom uplynutí 2 - mesačnej zákonnej lehoty (14.06.2013 - 16.08.2013),
- proti tvrdeniu inšpektorátu práce, že zamestnávateľ preukázateľne nepoučil zamestnancov (t. j. aj žalobcu) o zákaze prepravovať časť vrtnej kolóny - jadrovku s vrtnou tyčou ťahaním za motorovým vozidlom, žalovaná brojila odkazom na to, že zamestnávateľ predložil postup vrtu, z ktorého nevyplýva, že súčasti vrtnej súpravy sa majú alebo môžu priväzovať o závesné zariadenie motorového vozidla a ťahaním prepravovať z miesta na miesto,
- doklady, ktoré sú založené v administratívnych spisoch prvostupňového orgánu (napríklad protokol) a žalovanej, jasne potvrdzujú záver žalovanej, že k úrazu došlo priamym konaním postihnutého H. a vodiča X.. H.,
- závery vyslovené v tomto smere v rozsudku krajského súdu sú preto podľa názoru žalovanej nelogické, neodôvodnené a nesprávne, a ako také ich odmieta a
- na základe uvedeného sa žalovaná stotožnila s výškou miery zavinenia na strane žalobcu v rozsahu 40 %, ktorú určil jeho zamestnávateľ.

22. Záverom žalovaná navrhla zrušiť rozsudok krajského súdu a konanie zastaviť. K odvolaniu priložila následne tri listinné dôkazné prostriedky, a to uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1So/42/2012, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/44/2011 a protokol z 28.11.2003.

23. Z vyjadrenia žalobcu (č. l. 136) zo dňa 11.07.2014 vyplýva, že žalobca podal žalobu na pošte v Banskej Bystrici dňa 14.06.2013 v zákonnej dvojmesačnej lehote, žalobca tiež zotrval na svojom tvrdení, že nebol poučený o zákaze prepravovať časť vrtnej kolóny - jadrovku s vrtnou tyčou ťahaním za motorovým vozidlom, poučenie žalovaného o všeobecných predpisoch na zaistenie BOZP zo dňa 17.07.2003 podľa žalobcu nemá žiadny relevantný liberačný vplyv na zodpovednosť zamestnávateľa za jeho pracovný úraz. Záverom žalobca požadoval rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania vo vyčíslenej sume 165,84 €.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

25. Najvyšší súd konštatuje, že podstatou odvolania ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia, je právna otázka, či žalobca svojim konaním spôsobil, že jeho zamestnávateľ sa sčasti zbavil zodpovednosti za poškodenie zdravia (pracovný úraz zo dňa 09.11.2003), a potom aká je miera zavinenia žalobcu ako poškodeného.

26. Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval fakty pre účastníkov známe z prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení iba obmedzil na doplnenie niektorých detailov k právnym záverom krajského súdu týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia veci žalovanou pri stanovení miery zavinenia žalobcu, ktorý žalovaná stanovila na výšku 40%. V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd doplnil právne názory krajského súdu o ďalšie zrušovacie dôvody, ktoré majú tiež vplyv na zrušenie napadnutého rozhodnutia ako nezákonného.

27. Z napadnutého rozhodnutia nielen v prejednávanej veci ale pri aplikácii ustanovenia § 121 O.s.p. na konanie Najvyššieho súdu pod sp. zn. 1Sžso/18/2014 vyplýva, že pôvodné rozhodnutie žalovanej zo dňa 19. januára 2011 Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 20S/16/2011-32 (č. 1 27) dňa 19. júna 2012 zrušil a vec vrátil ústrediu na ďalšie konanie s právnym názorom, že ak medzi zamestnancom a zamestnávateľom zostala miera zavinenia poškodeného a z toho vyplývajúci rozsah zodpovednosti zamestnávateľa sporným, nebol v tomto štádiu konania v zmysle § 209 ods. 1 O.s.p. spoľahlivo zistený skutočný stav veci a preto pôvodné rozhodnutie žalovanej orgánu bolo predčasné. Podľa § 121 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve netreba dokazovať skutočnosť všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

28. Nakoľko ani prostredníctvom konania na Okresnom súde v Banskej Bystrici (toto bolo zastavené 19. júna 2012 z dôvodu, že odporca, t. j. zamestnávateľ žalobcu ako právnická osoba zapísaná v obchodnom registri zanikol bez právneho nástupcu) otázka miery nebola uspokojivo vyriešená, žalovaná riešila v napadnutom rozhodnutí túto spornú otázku prostredníctvom aplikácie ustanovení § 196 ods. 2 a 3 na prejednanú vec nasledovne. Predovšetkým zdôraznila pracovnú pozíciu žalobcu ako vrtmajstra a súčasne vedúceho pracovníka, ktorý vydal príkaz premiestniť túto vrtnú súpravu po lesnej ceste na iné miesto, pričom žalobca spolu s vodičom mali jadrovku s vrtnou tyčou priviazať klínovým remeňom o závesné zariadenie motorového vozidla. Pri presune vrtnej súpravy motorové vozidlo zapadlo do blata a pri jeho cúvaní sa zapnutá tyč s jadrovkou spriechila. Pri pohybe dopredu sa tyč s jadrovkou uvoľnila a žalobca mal bez upozornenia vodiča vojsť do kolajní za motorové vozidlo s úmyslom ju odtiahnuť na bok. Motorové vozidlo však začalo cúvať, poškodený nestačil odskočiť a tyč s jadrovkou ho zvalila na cestu, pričom motorové vozidlo prešlo ponad neho.

29. S poukazom na konštatovanie inšpektorátu práce, že

- žalobca konal v rozpore so zák. č. 330/1996 Z. z., ďalej že zamestnávateľ predložil postup vrtu, z ktorého má vyplývať pre žalovanú, tiež že žalobca bol poučený dňa 08. augusta 2003 o tomto postupe vrátane postupu pri premiestňovaní vrtnej súpravy, ako aj
- na vyjadrenie zamestnávateľa prostredníctvom zápisu zo 16. augusta 2004 o Stanovení rozsahu zodpovednosti žalobcu za vznik škody a taktiež, že
- pri svojom konaní za motorovým vozidlom mal a mohol vedieť (otázka zavinenia), že si tým môže privodiť ujmu na zdraví,

tak žalovaná dospela k záveru (str. 10 napadnutého rozhodnutia), že zamestnávateľ preukázal sčasti svoje liberačné dôvody tým, že konanie žalobcu ako poškodeného bolo v rozpore s ustanoveniami zák. č. 330/1996 Z. z. a má za to, že konanie žalobcu bolo ľahkomyselné, pričom sa spoliehal na to, že si neprivedie ujmu na zdraví a dospela k právnemu záveru, že rozsah zodpovednosti na vzniku pracovného úrazu na strane žalobcu vo výške 40 % je primeraný.

30. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu

právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t. j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu meritórne odchyliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Preto s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným konajúcim senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom vyššie uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso/18/2014, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je text rozsudku zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Najvyšší súd na tomto mieste zdôrazňuje povinnosť všetkých orgánov štátnej moci svojou činnosťou naplňať legitímne očakávanú predstavu jednotlivca o právnom štáte, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je právna istota. S princípom právnej istoty logicky korešponduje požiadavka na riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

V súvislosti s uvedeným však na rozdiel od žalovanej Najvyšší súd dospel po oboznámení sa s obsahom dokumentov v pripojenom administratívnom spise k opačnému záveru, t. j. že postup vrtu predložený neskôr zamestnávateľom žalobcu nepodporuje tvrdenie žalovanej, že predložením postupu vrtu boli naplnené liberáčné dôvody u pôvodného zamestnávateľa žalobcu.

30. Najmä rozhodnutie Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. k.: 34/04-1,1/pok/r. zo dňa 15.04.2004 jednoznačne potvrdzuje vyššie uvedené závery spochybňujúce právnu argumentáciu žalovanej:

„Počas šetrenia udalosti bol predložený technologický postup prác vrtu a pokyny na obsluhu a údržbu spojzdeného vrtného agregátu U.-XXX / T - XXX, kde je aj časť „2. Premiestňovanie vrtnej súpravy“. Z predloženého technologického postupu však priamo nevyplýva, že súčasťou vrtnej súpravy sa nesmú provizórne priväzovať o závesné zariadenie vozidla a tak ťahaním prepravovať z miesta na miesto.“

31. Takisto citovaná časť 2. postupu vrtu s názvom „PREMIESTŇOVANIE VRTNEJ SUPRAVY“ vzhľadom na mobilnosť vrtnej súpravy pri jej preprave po cestných komunikáciách kladie dôraz pri preprave dodržiavať ustanovenia zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 315/1996 Z. z.“ - platný v čase dňa pracovného úrazu žalobcu), ktorá požiadavka aj analogicky platí pre premávku motorového vozidla na lesných cestách (viď najmä § 2, § 18, § 20, § 24 a iné ustanovenia citovaného zák. č. 315/1996 Z. z.). Podľa § 4 ods. 3 písm. i) zák. č. 315/1996 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec vodič nesmie ohroziť chodcov prechádzajúcich cez cestu, na ktorú vodič odbočuje, pri odbočovaní na miesto mimo cesty, pri vchádzaní na cestu a pri otáčaní alebo pri cúvaní.

Podľa § 21 ods. 2 zák. č. 315/1996 Z. z. v citovanom znení vodič nesmie pri cúvaní ohroziť ostatných účastníkov cestnej premávky.

Podľa § 21 ods. 3 zák. č. 315/1996 Z. z. v citovanom znení platí, že ak to vyžadujú okolnosti, najmä nedostatočný rozhľad, vodič je povinný zaistiť bezpečné otáčanie alebo cúvanie pomocou spôsobilých a náležite poučených osôb.

32. Na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení ďalej u Najvyššieho súdu vznikajú pochybnosti o riadnom správaní vodiča motorového vozidla vo vzťahu k prítomnosti žalobcu, t. j. osoby evidentne sa vyskytujúcej na lesnej ceste, ktorá bola inšpektorátom práce vyhodnotená ako nebezpečné miesto. Podľa citovaných ustanovení nie žalobca ale vodič sa mal presvedčiť, či svojim cúvaním neohrozí žalobcu za situácie, keď ho stratil z dohľadu, lebo nemohol vierohodne vylúčiť jeho prítomnosť za vozidlom, kde bola umiestnená ťahaná časť vozidla. Toto však žalovaná v žiadnom prípade nevyhodnotila.

Takisto v lesnom teréne sa pre pohyb motorového vozidla zhoršujú okolnosti pre jeho pohyb, pretože ide o zoskupenie stromov a iného lesného porastu, ktoré môžu brániť vo výhlade. Zo zisteného skutkového stavu nepochybne vyplýva, že celá súprava sa v ten deň pohybovala po nespevnenom povrchu, nakoľko v bahnatej lesnej pôde sa začali vytvárať koľaje, a toto všetko spôsobovalo stav, ktorý je nutné prinajmenej označiť, ako pre vodiča neprehľadný. Za týchto skutkových okolností je potom neudržateľný záver, že žalobca konal ľahkomyselne, keď vstúpil do koľají za motorové vozidlo s

úmyslom urobiť nápravu na rozpojenom spojení motorového vozidla a ťahanej časti.“

31. Preto sa Najvyšší súd nemohol stotožniť so stanoviskom pôvodného zamestnávateľa žalobcu, ktorého liberáciu žalovaná akceptovala.

Z uvedeného dôvodu preto nie je možné na prejednávajúcu vec aplikovať ani závery vyslovené v rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžso/44/2011 o záväzných účinkoch výslovného vyhlásenia (uznania) zamestnávateľa týkajúce sa úrazu zamestnanca za pracovný.

V.

32. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a argumentov žalovanej ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté vo vyššie uvedených rozhodnutiach (čl. 1 ods. 1 ústavy), najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1Sžso/18/2014, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od jeho obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 250ja ods. 4 a contrario odsek 7 O.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A-24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A-48554/10 z 25.11.2014), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

33. Bude preto úlohou žalovanej, aby sa v ďalšom konaní riadila právnymi názormi tak Najvyššieho súdu ako aj krajského súdu vyslovenými v ich rozsudkoch až do okamihu, keď postupom podľa § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch Najvyšší súd nevysloví iný právny záver.

34. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorých úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania vzniklo.

Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá:

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právny zástupca žalobcu listom z 11.07.2014 v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. vyčíslil a Najvyšší súd uznal:

1.1. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.1.1. vyjadrenie k odvolaniu (14) 1 úkon práv. pomoci 61,85 €

1.1.1.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 8,04 €

2. z náhrady 20 % DPH 13,98 €

tzn. v celkovej sume: 83,87 €

35. Najvyšší súd nepriznal právnym zástupcom požadovanú sumu 130,16 € za 1 úkon právnej služby, lebo v zmysle § 11 ods. 4 citovanej vyhlášky úkon tento právnej služby svojou podstatou spadá medzi dávkové veci sociálneho poistenia s výškou jednej trinástiny výpočtového základu.

Nakolko úspešný žalobca bol zastúpený advokátom, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť mu priznanú náhradu trov.

36. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania,

lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti rozhodnúť o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávanie nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).